COLLEGA'S BLIKKEN TERUG OP 2020

Het afgelopen jaar was voor veel verpleegkundigen onvergetelijk te noemen, vooral vanwege corona. **Idsert, Ellen, Mayke, Bo** en **Annerieke** vertellen hoe 2020 hun (kijk op) hun werk of leven veranderde.

tekst **Brenda Kluijver** fotografie **Arno Massee**

Idsert van Elburg (37) is verpleegkundige in de wijk bij Cordaan in regio Amsterdam en was daar een van de eerste werknemers die besmet raakte met het coronavirus. Hij is nog steeds niet helemaal hersteld.

‘Bij mijn werkgever ga ik de boeken in als de eerste die getest werd op corona én positief bleek. Zo klinkt het bijna feestelijk, maar het is nu - 8 maanden later - nog steeds niet best. Net voordat de coronacrisis in ons land losbarstte, kreeg een cliënt uit mijn route te horen dat zij corona had. Ze overleed vrij snel. Ik was er voor mezelf eigenlijk nuchter onder, zelfs toen ik verkoudheidsklachten kreeg. De huisarts wuifde mijn klachten weg. Toen ik zo moe was dat ik anderhalve dag geslapen heb, werd ik toch getest op covid-19. Positief. Ik dacht er als vitale, jonge kerel binnen 2 weken wel vanaf te zijn. Helaas bleek ik er echt ziek van. Ik was benauwd, kortademig, extreem moe en had lood in mijn benen. Na 3 weken quarantaine kwam ook de mentale klap: ik was angstig geworden om naar buiten te gaan, doodsbang om anderen per ongeluk te besmetten. Ik vond het verschrikkelijk om aan de zijlijn te staan nu ik juist zo hard nodig was als verpleegkundige in de wijk. Collega's stelden me gerust: ik kon er immers niets aan doen. Ook mijn werkgever ging ontzettend goed om met de situatie. Zij zette revalidatie bij een fysiotherapeut in gang en ik kreeg psychologische ondersteuning. Na 4 maanden herstel ging ik in augustus weer aan het werk, ik was intens blij. Helaas bleek het werk al snel te veel gevraagd; tot mijn grote frustratie viel ik weer uit. Ik heb restklachten als kortademigheid, krachtverlies, een slechte conditie en geheugen- en concentratieproblemen. Vooruit kijken durf ik niet meer. Ik zou graag weer live lessen volgen van mijn studie hbo-v en hoop gauw terug te kunnen keren naar mijn werk. Ik vind mijn vak nog steeds het mooiste van de wereld.’

‘Ik dacht er als vitale kerel binnen 2 weken wel vanaf te zijn’

Ellen Mulder (48) is verpleegkundige op de covid-afdeling van de Ziekenhuisgroep Twente. Tijdens de eerste golf vertelde ze in het tv-programma *Frontberichten* wat ze mee maakte.

‘**V**an psychiatrisch verpleegkundige op een ouderenafdeling was ik ineens verpleegkundige op een covid-unit én te zien op tv. BNN vroeg me om te vloggen voor het televisieprogramma *Frontberichten*. In eerste instantie vond ik dat niet iets voor mij, maar mijn hele omgeving zei van wel. Ergens zag ik het toch ook als een kans om mensen te laten zien waar alle maatregelen voor nodig waren, om een bijdrage te leveren. In het begin was het onwennig, vooral als ik mezelf stond te filmen en er liep iemand langs. Best gênant. Maar na een tijdje deed ik het gewoon, het maakte me steeds minder uit hoe ik erop stond. Wat ik me vooraf niet had gerealiseerd, was dat ik en mijn collega's door te vloggen het thuisfront van patiënten tot steun zijn geweest. Als ik door het ziekenhuis liep, kreeg ik veel leuke reacties van andere collega's die me herkenden van tv. Ze vonden het fijn om bij *Frontberichten* een inkijkje te krijgen op onze afdeling. Mensen op straat stelden spontaan vragen over mijn werk, en of het echt allemaal zo heftig was. Ik vond van wel. Het ziektebeeld is zo ongrijpbaar; ik voelde me vaak machteloos. Het overlijden van patiënten greep me ook aan, ik ben dat niet gewend. Even was ik bang dat iedereen zou komen te overlijden. Ik ben een mensenmens, heb gevoelsmatig snel een band met patiënten. Voor het eerst iemand verzorgen na het overlijden: best even slikken. Ik werk momenteel weer op de covid-afdeling. Het is te doen zolang er ook patiënten opknappen en de deur uitlopen. Ik voel me dankbaar dat ik in de frontlinie mag staan. Of ik dat nog een keer op tv zou delen? Het was een heel waardevolle, leerzame ervaring. Dus ja, ik zou het misschien wel overwegen.’

‘Ik wilde mensen laten zien waar alle maatregelen voor nodig waren’

Mayke Jilderda (43),

verpleegkundige in de wijk bij Proteion in Noord-Limburg verliet ooit de zorg, maar corona zorgde ervoor dat ze de **drive** vond om voorgoed terug te keren.

Zo'n 3 jaar geleden verliet ik met een burn-out de zorg en kreeg ik een baan bij een commerciële onderwijsinstelling. Heel iets anders. Maar toen kwam corona en sloten de scholen. Het voelde alsof de oproep van de minister voor extra handen aan het bed aan mij gericht was. Ik twijfelde geen moment, ik moest en zou iets doen. Binnen een week was ik aan de slag in een tijdelijk omgebouwd viersterrenhotel waar mensen lagen die te slecht waren voor thuis, maar te goed voor het ziekenhuis. Een hotel is niet ingericht op patiëntenzorg, dus het was best een beetje behelpen. We hadden de eerste dagen met het hele team maar 1 telefoon, geen internet en werkten met papieren dossiers. Medisch materiaal, zoals een bloeddrukmeter en thermometers, was schaars. Het voelde als pionieren, dat gaf kracht. Ik voelde me eerst erg onzeker, maar binnen 2 dagen merkte ik dat ik het vak niet verleerd was. Ik durfde ook weer op mijn gevoel te vertrouwen, haalde voldoening uit het werk. Toen het coronahotel haar deuren sloot, keerde ik desondanks terug naar mijn oude baan in het onderwijs. Dat voelde al snel niet goed meer. De wereld was veranderd, ik was veranderd en had blijkbaar mijn passie voor de zorg teruggevonden. Na een meeloopdienst in de thuiszorg wist ik: dát is het! Het is dankbaar werk, je kunt echt een band opbouwen met cliënten en werkt heel zelfstandig. Ondanks dat het nu door corona erg druk is, ben ik niet bang om opnieuw een burn-out te krijgen. Ik zat in mijn vorige zorgbaan niet op mijn plek en negeerde dat gevoel te lang. In deze functie en bij mijn huidige werkgever voel ik me gewaardeerd. De pandemie heeft me laten inzien hoe fijn en belangrijk het verpleegkundig vak eigenlijk is.'

‘Ik heb mijn passie voor de zorg teruggevonden’

Chirurgieverpleegkundige **Bo (27)**, rechts) en teamhoofd **Annerieke (37)** uit het St Antonius Ziekenhuis in Nieuwegein verloren hun collega Boy (42) aan corona.

Bo: 'Onder andere samen met Boy startte ik in de eerste golf op een covid-afdeling. We hadden allebei een nuchtere en gedreven instelling. Net als hij was ik eigenlijk niet bang om besmet te raken. Maar het overkwam hem wel.'

Annerieke: 'Er waren de maanden ervoor al meer collega's positief getest en er snel weer bovenop. We vonden het vervelend voor Boy, maar waren niet meteen bezorgd. Ook niet toen hij in ons ziekenhuis werd opgenomen; zo'n fitte, jonge vent knapt heus wel op. Op het moment dat hij op de ic belandde, werd het serieus. Vooral dat hij zelf zo angstig was, greep me aan.'

Bo: 'In de periode dat hij opgenomen was, kregen we van Annerieke via Boy's vriendin iedere ochtend een update over hem. Dat hielp om niet de hele dag samen onrustig te zijn; het was natuurlijk gespreksonderwerp nummer 1, maar het werk ging door.'

Annerieke: 'Op maandagochtend 22 juni werd ik om 6.45 uur gebeld. Boy zou het niet gaan redden. Het weekend klonk hij juist wat op, dus dit kwam als een mokerslag. Ik ben samen met het afdelingshoofd snel naar de ic gegaan om collega's te ondersteunen. Ik voelde daar, naast de verslagenheid, een onbeschrijfelijke betrokkenheid onder alle collega's. Naar de vriendin en familie van Boy toe, maar ook naar elkaar.'

Bo: 'Die onderlinge steun heeft veel gedaan in de weken na zijn overlijden. Wat hem is overkomen speelt nog regelmatig door mijn hoofd, maar toch heb ik de afgelopen periode zonder angst opnieuw op de covid-afdeling gewerkt.'

Annerieke: 'We moeten door, ook in deze tweede golf. Al is corona voor ons nooit echt weggeweest.'

'Wat hem is overkomen, speelt nog vaak door ons hoofd'